

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2018/2019**

HISTORIA

POZIOM ROZSZERZONY

FORMUŁA OD 2015

(„NOWA MATURA”)

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

ARKUSZ MHI-R1

CZERWIEC 2019

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

HISTORIA 2019 (czerwiec)

nowa formuła

Zasady oceniania:

- za rozwiązywanie zadań w teście można uzyskać maksymalnie 50 punktów
- model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, ale nie jest ścisłym wzorcem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych),
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty,
- za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną,
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi (zgodnie z wyszczególnieniem w modelu) przedstawił zdający,
- jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), ile jest w poleceniu,
- jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o pełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.
- zdający powinien udzielić odpowiedzi, samodzielnie ją formułując, niedozwolone jest przepisywanie tekstów źródłowych bez zawartej w poleceniu wyrażnej prośby o cytowanie.

Zadanie	Model odpowiedzi	Schemat punktowania:	
		punkty za poszczególne części zadania	punkty za całe zadanie
1.	Rozstrzygnięcie: C Przykładowe uzasadnienie: W źródle 1. jest opisana bitwa Greków z Persami pod Maratonem, w której zwyciężyli Hellenowie. Ilustracja C przedstawia greckich wojowników – hoplitów.	1 za rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem	1
2.	<u>Przykładowa odpowiedź</u> W źródle 1. jako przyczynę podbojów Aleksandra Wielkiego wskazano ideały zjednoczeniowe, natomiast w źródle 2. na obsesyjne pragnienie wojny.	1 za wyjaśnienie różnicy	1
3.	1-P, 2-F, 3-F	1 za prawidłowe trzy zaznaczenia	1

4.		<u>Przykładowa odpowiedź</u> Zarówno w cesarstwie bizantyjskim, jak i ottońskim podkreślano boskie pochodzenie władzy cesarskiej, co przedstawiono na miniaturach [obie miniatury są przykładami sakralizacji władzy].	1	1
5.		<u>Argumenty – przykładowe sformułowania</u> <ul style="list-style-type: none"> • istnienie sądu – ławy miejskiej, ławników • wymieniono w tekście wójta, który był sędzią dziedzicznym • w tekście jest mowa o pobieraniu czynszu od mieszkańców miasta dla właściciela ziemi - księcia • tekst świadczy o istnieniu samorządu miejskiego [rajcy] 	1 za podanie <u>trzech</u> prawidłowych argumentów	1
6.	6.1.	<u>Nazwa ceremonii</u> Hołd lenny <u>Przykładowe wyjaśnienia</u> <ul style="list-style-type: none"> • Księstwo Gujenny było posiadłością angielskiej dynastii Plantagenetów, ich suzerenami byli królowie Francji. • Plantageneci mieli posiadłości we Francji, więc królowie Anglii z tej dynastii byli w zależności lennej od władców Francji. 	1 za prawidłową nazwę i prawidłowe wyjaśnienie	2
	6.2.	<u>Przykładowe odpowiedzi</u> <ul style="list-style-type: none"> • Z danych ukazanych na tablicy genealogicznej wynika, że władzę we Francji po śmierci Karola IV powinien objąć Edward III król Anglii, gdyż był jedynym żyjącym wnukiem Filipa Pięknego – króla Francji. Pretensje władców Anglii do tronu francuskiego stały się jedną z przyczyn wojny stuletniej. • Edward III Plantagenet uważał, że to jemu należy się korona francuska, gdyż był wnukiem Filipa IV Pięknego, a Filip VI Walezjusz był jedynie bratankiem tego króla. 	1	
7.	7.1.	B	1	2
	7.2.	<u>Rozstrzygnięcie: A</u> <u>Przykładowe argumenty</u> <ul style="list-style-type: none"> • Autor niewiernymi nazywa chrześcijan, którzy przybyli z pomocą do Konstantynopola. • Autor bóstwami pogańskimi nazywa Boga i chrześcijańskich świętych. • Autor używa określeń wskazujących na jego przekonania religijne np. miły głos duchownego muzułmańskiego wzywającego na modlitwę przeciwstawia drażniącemu głosowi dzwonów kościelnych. • Autor z satysfakcją zaznacza, że dobudowano do kościołów minarety. 	1 za prawidłowe rozstrzygnięcie i uzasadnienie za pomocą dwóch argumentów	

8.		<p><u>Przykładowe argumenty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Druk dawał możliwość szybszego i łatwiejszego – liczne drukarnie i wiele wydań – dotarcia do odbiorcy, rozpowszechniania nowych idei np. humanizmu. • Na mapie zaznaczono duże skupisko drukarni w Niemczech i w Niderlandach [powstałych w 2. poł. XV w. oraz w 1500 r.]. Były to obszary, na których rozwijał się protestantyzm. 	1 za dwa prawidłowe argumenty	1
9.	9.1.	<ul style="list-style-type: none"> • handel • kultura 	1 za dwie prawidłowe informacje	2
	9.2.	<p><u>Rozstrzygnięcie: B</u></p> <p><u>Przykładowe uzasadnienie:</u></p> <p>Budowla zawiera element architektury renesansowej – attykę.</p>	1 za prawidłowe rozstrzygnięcie i uzasadnienie	
10.	10.1.	<p><u>Rozstrzygnięcie:</u></p> <p>Było to trzecie małżeństwo zawarte przez kanclerza Jana Zamoyskiego z Gryzeldą Batorówną.</p> <p><u>Przykładowe uzasadnienie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • W tekście jest mowa o prezentowaniu w czasie uroczystości łupach zdobytych w Rosji, co wskazuje, że ślub miał miejsce wkrótce po zakończeniu prowadzonej przez Stefana Batorego wojny z Rosją [1582 r.]. • Pan młody jest hetmanem, a funkcję tę powierzono Zamoyskiemu w 1581 r. [czyli po śmierci drugiej żony]. • Udział Anny Jagiellonki, która była obecna na uroczystości wraz z mężem Stefanem Batorym [panował w l. 1576–1586], spokrewnionym z panną młodą – Gryzeldą. 	1 za prawidłowe rozstrzygnięcie i uzasadnienie zawierające dwa argumenty	2
	10.2.	1-P, 2-F, 3-P	1 za prawidłowe trzy zaznaczenia	
11		<p><u>Rozstrzygnięcie: Nie</u></p> <p><u>Przykładowe uzasadnienie:</u></p> <p>W źródle 1. wskazano na czynniki wewnętrzne (zniszczenia wojenne Rzeczypospolitej i jej zacofanie agrarne), natomiast w 2. na czynnik zewnętrzny (wzrost konkurencyjności innych ośrodków produkcji zboża niż Rzeczpospolita)</p>	1 za prawidłowe rozstrzygnięcie i uzasadnienie	1

12.		<p><u>Rozstrzygnięcie:</u> Tak</p> <p><u>Przykładowe uzasadnienie</u></p> <p>Symbolika karty wyraźnie wskazuje, że została zaprojektowana zgodnie z ideologią rewolucyjną. Na karcie przedstawiono postać króla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bez korony – symbolu władzy monarszej, • w czapce frygijskiej – symbolu wolności, • z różgami liktorskimi – symbolem władzy konsula, • gałązką oliwną – symbolem pokoju. <p>Uwaga: zdający ma podać dwa argumenty.</p>	1 za prawidłowe rozstrzygnięcie i uzasadnienie	1
13.		1-P, 2-F, 3-P	1 za prawidłowe trzy zaznaczenia	1
14.		<p><u>Nazwa wojny:</u> wojna secesyjna.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Jedną z przyczyn wybuchu wojny była kwestia zniesienia niewolnictwa [czemu sprzeciwiały się stany Południowe]. Na rysunku przedstawiono Murzyna przedzierającego mapę USA na dwie części – po stronie Południa stoi typowy farmer, a Północy dżentelmen w cylindrze.</p>	1 za prawidłową nazwę i uzasadnienie odwołujące się do źródła	1
15.	15.1.	Ogłoszenie nadzwyczajnego poboru do wojska rosyjskiego, branki.	1	2
	15.2.	<p><u>Przykładowa odpowiedź</u></p> <p>Autor źródła 1. tłumaczy postępowanie margrabiego Wielopolskiego chęcią zapobieżenia rewolucji i prowadzenia dalszej polityki ugody, w imię interesu politycznego Polaków – przywrócenia autonomii Królestwu Polskiemu. Autor źródła 2. uważa, że Wielopolski reprezentował interesy Rosji, a nie Polaków i chciał na trwałe podporządkować Polskę Rosji. Interpretacje różnią się.</p>	1	
16.	16.1.	<i>Stary ludów ślub</i> to unia polsko-litewska w Horodle. W wierszu wspomniano Horodło, gdyż tam zawarto unię polsko-litewską [w 1413 r.].	1	2
	16.2.	<p><u>Rozstrzygnięcie</u></p> <p>Autorka wiersza nawiązuje do programu powstania styczniowego.</p> <p><u>Uzasadnienie</u></p> <p>W Manifeście Rządu Narodowego autorzy wzywali do wspólnej walki o niepodległość narody Polski, Litwy i Rusi, a o takiej idei wspomniano w tekście – <i>Przy lackim orle, przy koniu Kiejstuta, Archanioł Rusi</i> – wymieniając godła tych narodów.</p>	1 za prawidłowe rozstrzygnięcie i uzasadnienie z odniesieniem do tekstu utworu	

17.		<p><u>Rozstrzygnięcie</u>: Tak.</p> <p><u>Przykładowe uzasadnienia</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> Reklama podkreśla, że oferowane towary i usługi pochodzą z polskiej wytwórni – pierwsza polska fabryka czapek. W ten sposób informowano mieszkańców zaboru pruskiego o możliwości dokonania transakcji z polskim przedsiębiorcą – zachęcano do realizowania hasła <i>swój do swego</i>. Siedzibą instytucji był poznański Bazar – ośrodek polskich inicjatyw gospodarczych i kulturalnych w Wielkopolsce. To także może wskazywać na realizację wspomnianej idei. 	1 za prawidłowe rozstrzygnięcie i uzasadnienie	1
18.	18.1.	<p><u>Nazwa konstytucji</u>: konstytucja marcowa.</p> <p><u>Rok</u>: 1921</p>	1 za poprawne dwa elementy	3
	18.2.	<p><u>Rozstrzygnięcie</u>: Tak.</p> <p><u>Przykładowe uzasadnienie</u>:</p> <p>W konstytucji tej, jak wspomina Aleksandra Piłsudska, zakres władzy prezydenta był ograniczony. Piłsudski – zwolennik silnej władzy wykonawczej „nie mieścił się” w jej ramach – co przedstawiono na rysunku.</p>	1 za prawidłowe rozstrzygnięcie i uzasadnienie	
	18.3.	Przewrót/ zamach majowy	1	
19.	19.1.	<p><u>Nazwa zjawiska ekonomicznego</u>: hiperinflacja [inflacja].</p> <p><u>Wyjaśnienie</u>: W 1924 r. przeprowadzono reformę walutową.</p>	1 za nazwę 1 za wyjaśnienie	3
	19.2.	B	1	
20		<p><u>Przykładowe wyjaśnienie</u>:</p> <p>W latach 30. XX wieku hitlerowskie Niemcy [III Rzesza] zaczęły upominać się o swobodny dostęp do Prus Wschodnich przez tzw. polski korytarz, na co Polska się nie zgadzała. Na rysunku widać kontury przedwojennej granicy polsko-niemieckiej oraz Polaków ubranych w tradycyjne stroje krępujących niemiecką rękę – symbol niemieckiej gospodarki.</p>	1 za wyjaśnienie z odwołaniem do elementów graficznych	
21.	21.1.	<p><u>Przykładowe wyjaśnienie</u>:</p> <p>Za ukrywanie dzieci żydowskich [w Generalnym Gubernatorstwie] groziła kara śmierci. Siostry ryzykowały życie swoje i innych zakonnic.</p>	1	2
	21.2.	Rada Pomocy Żydom [Żegota]	1	
22.	22.1.	<p><u>Nazwa dokumentu</u>: List biskupów polskich do biskupów niemieckich [Orędzie biskupów polskich do niemieckich Braci w Chrystusowym urzędzie pasterskim; Orędzie biskupów polskich do biskupów niemieckich]</p>	1	2

	22.2.	<u>Przykładowa odpowiedź</u> Celem propagandy komunistycznej było zdezawuowanie w oczach polskiej opinii publicznej orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich. Zawierało ono słowa „wybaczamy i prosimy o wybaczenie”. Władze podkreślały, że to nie Polacy mają prosić Niemców o przebaczenie, tylko odwrotnie. Rysunek ukazuje dwóch rycerzy, którzy przekraczają granicę na Odrze w celu zbrojnego krzewienia chrześcijaństwa wśród swoich wschodnich sąsiadów, a później chcą prosić ich o wybaczenie. Treść i sens orędzia był celowo przez władze komunistyczne wypaczony i sztywno z niego.	1	
23.	23.1.	<u>C</u> <u>Przykładowe uzasadnienie:</u> Gierek był sekretarzem KW w Katowicach, a przemówienie zostało ogłoszone w 1968 roku, kiedy sekretarzem KC PZPR był „Wiesław”, czyli Gomułka.	1	2
	23.2.	<u>A</u>	1	
24.		<u>Nazwa wydarzenia:</u> powstanie NSZZ „Solidarność”, [porozumienia sierpniowe]. <u>Przykładowe uzasadnienie:</u> Na „górną” część flagi – na białym tle napis <i>Demokracja</i> z powiększonymi literami OK. i podany rok 1980. Napis ten został wykonany w stylistyce znaku/logo NSZZ Solidarność z wzniesioną chorągiewką. Wyraźnie nawiązuje do zwycięstwa demokracji i powstania niezależnych od władz komunistycznych związków zawodowych. <u>Nazwa wydarzenia:</u> wprowadzenia stanu wojennego. <u>Przykładowe uzasadnienie:</u> Na „dolną” część flagi – słowo <i>Demokracja</i> z wypukłymi literami MO, napis podkreślony pałką milicyjną oraz data 1981. Jest to nawiązanie do wprowadzenia stanu wojennego w tym roku, pałka symbolizuje – terror i represje stosowane przez Milicję Obywatelską. Uwaga: zdający w uzasadnieniu każdego wydarzenia może odwołać się do <u>jednego elementu</u> , np. – interpretacji daty, stylistyki napisu, uwypuklenia liter MO lub przedstawienia pałki milicyjnej.	2 po 1 pkt za identyfikację każdego wydarzenia z prawidłowym uzasadnieniem	2

Zadanie 25. Wypracowanie

Temat 1.

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, (np. wzajemna zależność czynników ekonomicznych, społecznych, politycznych, ustrojowych), • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, • dokonał pełnego i wszechstronnego porównania ustrojów obu państw, • sformułował wnioski i podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. np. wpływ wojen grecko-perskich na rozwój demokracji ateńskiej, wpływ wojen na zagrożenia instytucji demokratycznych w Rzymie), • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym (np. ewolucja demokracji ateńskiej, ewolucja ustroju republiki rzymskiej), • podjął próbę formułowania wniosków (np. zwrócił uwagę na funkcjonowanie imion bohaterów zmagających Greków z Persami jako symboli odwagi i poświęcenia dla ojczyzny), • dokonał częściowego porównania ustrojów obu państw..
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. wymienił typy instytucji demokratycznych w Atenach i w Rzymie republikańskim), • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych, • podjął próbę porównania ustrojów obu państw.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 2.

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, (np. polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe), • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, • trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy, • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (wpływ unii polsko-litewskiej na relacje z Zakonem), • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, • podjął próbę formułowania wniosków, • w większości wykorzystał materiał źródłowy.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. Wielka Wojna z Zakonem, wojna trzynastoletnia), • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych, •
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi), • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 3.

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania, zwracając uwagę na znaczenie i trwałość osiągnięć kultury i sztuki tego okresu w Polsce.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. wpływ rozwoju drukarstwa na rozprzestrzenianie się myśli humanistycznej i prądów reformacyjnych, oddziaływanie mecenatu dworskiego, kościelnego i mecenatu możnych na twórczość artystów), • podjął próbę formułowania wniosków, • podjął próbę oceny słuszności twierdzenia zawartego w temacie.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. dotyczącą dokonań Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Mikołaja Kopernika, Andrzeja Frycza Modrzewskiego), • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych (np. wpływu studiów we Włoszech odbywanych przez polską młodzież na przenoszenie idei humanizmu na grunt polski, wpływ królowej Bony na pojawienie się w Polsce wielu włoskich artystów).
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 4.

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty (np. zwrócił uwagę na ewolucję stanowiska zaborców wobec społeczeństwa polskiego oraz wskazał przyczyny tych zmian), • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. wpływ sytuacji międzynarodowej na zmiany w polityce zaborców wobec sprawy polskiej) • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, • podjął próbę formułowania wniosków.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych (np. wpływ klęski powstania styczniowego na upowszechnienie się postaw pozytywistycznych), • podjął próbę oceny.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 5.

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe (np. ekspansji komunizmu w Europie i na świecie na stworzenie doktryny politycznej USA), • trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy, • sformułował wnioski i ocenę.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe , • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, • sformułował wnioski i ocenę decyzji o wybuchu powstania z właściwą do niej argumentacją, • w większości wykorzystał materiał źródłowy.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. plan Marshalla, kryzys berliński, wojna w Korei), • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, z uwzględnieniem roli takich postaci jak: gen. Tadeusz Bór-Komorowski, płk. Antoni Chruściel, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych, • podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy,
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.